

Toetsen bij een vermoeden van dyslexie

Achterstand en hardnekkigheid bepalen

Voor het onderbouwen van het vermoeden van dyslexie dient door school de achterstand en hardnekkigheid van de lees- en/of spellingproblemen in kaart gebracht te worden. De school moet hierbij rapporteren over de resultaten op toetsen voor technisch lezen en spelling.

Voor de signalering van achterstand en hardnekkigheid in het onderwijs geldt dat er getoetst moet worden met genormeerde en gestandaardiseerde toetsen. Voor het onderbouwen van een vermoeden van dyslexie moeten op 3 meetmomenten de scores voor lezen en/of spellen behoren tot de laagste 10% (Vmin- of E-scores). Zie voor meer toelichting op de criteria voor dyslexie de BVRD en voor Ernstige Dyslexie het PDDB 3.0 en de [Leidraad van onderwijs naar zorg](#).

Het is dus een vereiste voor de aanmelding voor verder onderzoek naar dyslexie dat een school dit soort scores kan overleggen. Dit heeft ook gevolgen voor welke toetsen er afgenomen kunnen worden op school om het technisch leesniveau en spellingniveau in kaart te brengen om een leerling te kunnen aanmelden.

Vereiste toetsaspecten

Voor zowel technisch lezen als spelling is het belangrijk dat er een gestandaardiseerde en genormeerde toets wordt afgenomen op **woordniveau**.

Daarnaast moeten de ruwe scores omgezet kunnen worden naar A t/m E-scores, I t/m V-scores en/of percentielscores. Op deze manier kan namelijk worden bepaald of een leerling op dat moment bij de laagste 10% behoort (= achterstand). Wanneer deze achterstand op 3 achtereenvolgende meetmomenten blijft bestaan, ondanks de extra begeleiding op school op ondersteuningsniveau 2 en 3, dan wordt daarmee de hardnekkigheid van de lees- en/of spellingproblemen aangetoond.

Veel gebruikte toetsen

De volgende toetsen voldoen aan de eisen voor valide, goedgekeurde toetsinstrumenten voor gebruik in het onderwijs:

- Technisch lezen op woordniveau: DMT, Screeningsinstrument Dyslexie (Cito).
- Spelling: Cito Spelling (Cito), Screeningsinstrument Dyslexie: Spellingtoets (Cito), Boom LVS (Boom), SVT Spelling (Boom), PI-dictee (Pearson).

IEP Toetsen

Steeds meer scholen gebruiken de IEP lvs toetsen (Bureau ICE) om hun leerlingen te volgen. Resultaten van de IEP lvs toets technisch lezen en de toets taalverzorging (waaronder spelling valt) worden vertaald in niveau-aanduidingen die gekoppeld zijn aan de referentieniveaus. Deze geven geen percentielscores weer waardoor niet kan worden vastgesteld of een leerling tot de laagste 10% scorende leerlingen behoort. Bureau ICE geeft aan dat bij kinderen die mogelijk in aanmerking komen voor een dyslexieonderzoek, voor technisch lezen apart de DMT kan worden afgenomen. Voor spelling kan dan bijvoorbeeld de toets Cito spelling worden afgenomen om ook de spellingvaardigheid in kaart te kunnen brengen. Dit doe je dan alleen bij de leerlingen die in het onderwijs uitval op lezen en/of spellen beginnen te vertonen en voor wie een vermoeden van dyslexie aan de orde is.

Hoe kun je zelf een toets op bruikbaarheid beoordelen?

Wanneer je een toets wilt inzetten om het niveau van technisch lezen en spelling te bepalen, bij een leerling bij wie een vermoeden van dyslexie bestaat, is het belangrijk om op de volgende twee punten te letten:

1. Is de toets op woordniveau?
2. Kunnen de ruwe scores worden omgezet in A t/m E-scores, I t/m V-scores en/of percentielscores?

Beantwoord je na het bekijken van de handleiding van de toets bovenstaande vragen met ja? Dan kan de toets worden gebruikt. Is het antwoord op een van de vragen, of beide vragen nee? Dan kan de toets niet gebruikt worden voor de 3 hoofdmeetmomenten in het voortraject voor de doorverwijzing naar de specialistische dyslexie-zorg.